

2023-05-07

Diarienummer Ju2023/00125

Justitiedepartementet

Remissvar från föreningen Knas Hemma över betänkandet Tryggare hem för barn (SOU 2022:71)

Knas Hemma har särskilt tittat på avsnittet som handlar om umgänge då detta är en viktig fråga för oss.

Vi anser att den individuella bedömningen i varje enskilt fall är oerhört viktig i svåra och komplexa vårdnadstvister.

Ett barn ska aldrig tvingas till umgänge med en biologisk förälder för föräldrarnas skull. I Knas Hemma har vi många samlade erfarenheter bland våra medlemmar av tydliga minnen från barndomen av att man regelbundet träffat sina biologiska föräldrar - inte för att man själv ville det utan för att man kände sig tvungen och att beslutet inte var ens eget. Varje umgänge blev ett bakslag, ofta med dåligt mående som följd.

I de fall det gynnar ett barn att träffa sina biologiska föräldrar ska hen självklart göra det. Men det finns många exempel då kontakten med de biologiska föräldrarna inte är av godo. Det kan handla om fara för våld, sexuellt utnyttjande, psykisk ohälsa hos föräldern, bristande föräldraförmåga eller annat. I de här fallen ska barn inte träffa sina biologiska föräldrar och framför allt ska ansvaret inte ligga hos barnet.

Grunden i dessa beslut måste vila på barnkonventionens artikel 3 och 12, d.v.s. att det vid alla beslut som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa och att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Vad gäller barnets rätt att uttrycka sin mening är det även viktigt att komma ihåg att det inte bara finns ett sätt som ett barn kan uttrycka sig på. Barnet kanske inte har lätt att formulera sig verbalt, men kanske istället tydligt visar oro och rädsla genom sitt kroppsspråk eller genom förändringar i det psykiska måendet. Dessa är starka varningssignaler som bör tas i beaktning och där det är vuxnas ansvar att ingripa.

I Sverige har föräldrarätten alltid varit väldigt stark vilket innebär att biologiska föräldrar har en stark rätt till sina barn. Vi på Knas Hemma anser att det nu, tre år sedan barnkonventionen blev svensk lag, är dags att vända på detta förhållande. Barnet ska istället ha rätt till sina föräldrar. I de fall där det kan visas att föräldern inte verkar för barnets bästa ska det vara barnet som avgör om och när de vill träffas. I situationer där det exempelvis har förekommit våld eller sexuellt utnyttjande är det inte barnets ansvar att avgöra om umgänge ska ske eller inte, det ansvaret ska istället ligga hos professionella vuxna.

Bandet till den biologiska ursprungsfamiljen/föräldern ska vara barnets val och inget som är påtvingat. Det viktigaste för ett barns utveckling är en trygg, stabil och kärleksfull tillvaro med vuxna som verkar för barnets bästa.

Med detta som bakgrund ställer vi oss positiva till utredningens bedömning att *för varje enskilt barn ska det göras en avvägning mellan barnets rätt till skydd mot att fara illa och barnets rätt till sin förälder. Barnets egen åsikt ska sättas i centrum för bedömningen och beaktas med hänsyn till barnets ålder och mognad.*

Stockholm som ovan

Andreas Widerlöf
Ordförande

Lotta Rapacioli
Verksamhetsledare

Föreningen Knas Hemma - ungdomsorganisationen för samhällsplacerade
Knas Hemmas ambassadörer är alla 18-30 år med egen erfarenhet av samhällsvård